

ПОГОДЖЕНО
НА ЗАСІДАННІ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ
ШКОЛИ ВІД _____
ПРОТОКОЛ № _____

ЗАТВЕРДЖУЮ:
ДИРЕКТОР
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«МАРІУПОЛЬСЬКА
ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА
І-ІІІ СТУПЕНІВ № 15
МАРІУПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»
_____ ЛУГОВА Т.М.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
НА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«МАРІУПОЛЬСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ З 15
МАРІУПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тип закладу - заклад загальної середньої освіти I-III ступенів

Реквізити установчих документів:

Комунальний заклад «Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №15 Маріупольської міської ради Донецької області» (далі - ЗЗСО №15)

У школі налічується 45 класів з кількістю учнів – 1357

Інформація про ідентифікаційний код 23031931

Інформація про місцезнаходження 87553 м. Маріуполь, вулиця Новоросійська,12

Засоби зв'язку

Тел.: 0679477328

e-mail: mega.shkola15@ukr.net

Освітня програма розроблена на виконання /з урахуванням/:

1. Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

2. Постанов Кабінету Міністрів України:

- від 21.02.2018р. №87 «Про затвердження Держ. стандарту початкової освіти» (введено в дію: з 01.09.2018р. – для 1х класів; з 01.09.2019 – для 1-2 класів; з 01.09.2020 - для 1-3 класів); зі змінами (Постанова КМУ №688 від 24.07.19р., введено в дію з 16.08.19р.)

- від 20.04.2011р. № 462 «Про затвердження Держ. стандарту початкової загальної освіти» (втраче чинність з 01.09.2021р.);

- від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Держ. стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 01.09.2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти - з 01.09. 2018 р.);

- від 13.09.2017р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів» (відповідно до території обслуговування, що закріплена за ЗОШ №2, з 01.06.18)

3. Типової освітньої програми:

- розробленої під керівництвом *О.Я. Савченко*, затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України протокол №2/2-2 від 22.02.2018; наказ МОН за №268 від 21.03.18р.; **наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.** «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»; **наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.** «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО».

- **закладів загальної середньої освіти I ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018р. № 407** (з 01.09.2020р. – для 4-х класів);

- **закладів загальної середньої освіти II ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 405** (введено в дію з 2018/2019 н.р.);

- **закладів загальної середньої освіти III ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 408** (введено в дію для 10-х класів – з 01.09.2018 р., для 10-11 класів – з 01.09.2019 р.); **наказ МОН № 1493 від 28.11.19р.** «Про внесення змін до типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня».

- **закладів загальної середньої освіти III ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 406** (введено в дію з 01.09.18р. – для 11-х класів, надалі – для класів вечірньої форми навчання).

4. Наказів МОН України:

- від 12.06.2018р. за №627 "Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами" (ІФН)

- від 08.06.2018р. за №609 "Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти"

- від 24.04.2017р. №635 "Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах" (чинний з 04.07.17р.)

*** **Порядку організації інклюзивного навчання** у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 09.08.2017 №558);

- від 07.01.2019р. № 1369 «Про затвердження Порядку проведення ДПА»;

- від 17.03.2015р. №306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (в дії з 17.04.2015р.);

- від 11.07.2017р. №1015 «Про внесення змін до деяких наказів МОН».

- від 23.04.2019р. №536 "Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття ЗСО"

- від 08.05.2019р. №621 «Про внесення змін до наказу МОН № 762 від 14.07.15р.: Про Порядок переведення учнів (вихованців) ЗЗСО до наступного класу». + **Лист МОН України № 1/9-471 від 18.07.19р.** «Щодо окремих питань переведення учнів ЗЗСО до наступного класу».

- від 09.01.2020р № 21. оновлена редакція "Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів НУШ"

5. вимог безпеки освітнього процесу:

- Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017р. "Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти"
- Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. "Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України"
- Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012р. "Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів"
- Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. "Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу"
- Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. "Про затвердження примірного тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД"
- Постанова МОЗ № 42 від 30.07.2020р. Тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину в зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)
- Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу
- Лист МОН № 1/9-488 від 28.08.2020р. Про неухильне дотримання вимог постанови Головного держсанлікаря за № 50 від 22.08.2020р.
- Лист МОН № 1/9-490 від 28.08.2020р. Щодо створення безпечних умов організації освітнього процесу у ЗЗСО у 20/21н.р.
- Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 (чинний з 01.01.2021) Про затвердження Санітарного регламенту для ЗЗСО.
- Рекомендації ВООЗ для освіти в період пандемії через COVID-19

Освітня програма визначає:

- форми здобуття освіти та рівні освіти;
- режим роботи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою;

- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму ЗЗСО № 15 побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності	Очікувані результати
Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
<p>Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
<p>Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
<p>Соціальна і громадянська компетентності</p>	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за</p>

	<p>спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою в ЗЗСО №15

Початкова освіта здобувається відповідно до Закону України «Про освіту», як правило, з **шести років**. Пріоритетами в житті дитини цього віку є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання - *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Базова середня освіта здобувається, як правило, **після здобуття початкової** освіти. Діти, які здобували початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта. За наказом МОН № 1493 від 28.11.19р.: «Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти».

Відповідно до ст.18 Закону України «Про загальну середню освіту», на виконання постанови КМУ за № 684 від 13.09.17 р. (п.11-13) та наказу МОН за № 367 від 16.04.18р. в ЗОШ №15 здійснюється зарахування /відрахування/ учнів до /зі/ складу школи через накази по школі та відповідні записи в Алфавітній книзі – на підставі заяв батьків учнів (законних представників). Класні керівники систематично ведуть облік відвідування занять учнями, адміністрація школи своєчасно звітує перед департаментом освіти Маріупольської міської ради Донецької області.

При записі дитини до школи батьки (законні представники) знайомляться з необхідними документами – Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, Положеннями про діяльність школи, а також мають надати *Згоду на обробку персональних даних* (в межах нормативних документів) та *Згоду на дозвіл здійснення фото чи відеозйомки дитини* в ЗОШ №15.

При наборі дітей до 1 класу (I ступінь навчання) батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи про допуск учня до дитячого колективу (довідка встановленого зразка) та карту щеплень;

Зарахування до 1-х класів ЗОШ №15 відбувається відповідно до Порядку зарахування /затверджено на засіданні педради, січень 2020 р./ та щорічних наказів.

Комплектування 1-х класів завершується 31 серпня поточного року.

За наказом **МОН № 405 від 20.04.18р.**: «Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов».

При зарахуванні учнів протягом навчального року на усі ступені навчання батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;

- медичні документи та карту щеплень;
- особову справу з попереднього місця навчання.

При зарахуванні дітей перевага надається мешканцям території обслуговування.

Порядок зарахування учнів до школи є незмінним: у разі наявності вільних місць, дитина буде зарахована до школи.

Для зарахування учнів до 10-х профільних класів (III ступінь навчання) /незалежно від їх місця проживання/ необхідні такі документи:

- заява батьків учня;
- згода на обробку персональних даних;
- копія паспорта у формі ID – картки;
- копія свідоцтва про базову освіту;
- медична довідка /картка/ про стан здоров'я учня встановленого зразка, карта щеплень.

Орієнтовна дата прийому заяв на зарахування до 10-х класів - 13.06.2022 р.

За наказом ***МОН № 1493 від 28.11.19р.***: рішення про вибір профільного предмета (профільних предметів) приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів, ... ***Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання.***

Зарахування учнів до 10-х профільних класів – орієнтовно, до 15.06.2022р.

Комплектування профільних 10-х класів завершується 31 серпня поточного року. Всіх учнів та їх батьків (законних представників) адміністрація школи обов'язково знайомить із Статутом школи, іншими розпорядчими та нормативними положеннями, що діють у школі. ***Переведення учнів з одного профільного класу до іншого проводиться за бажанням учня та за погодженням з батьками (законними представниками) у перший місяць (вересень) навчання в 10-х класах.***

Загальний обсяг навчального навантаження

1-4 класи

З вересня 2019 року в Україні впроваджується оновлений Державний стандарт початкової загальної освіти (Постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.), оснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти передбачає поділ на два ***цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.***

Державний стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Він розроблений на таких засадах:

- *цінність дитинства – тобто відповідність вимог віковим особливостям дитини;*
- *радість пізнання та розвиток особистості – тобто плекання самостійності та незалежного мислення замість «навченої безпорадності»;*
- *принципи здоров'я та безпеки – формування здорового способу життя та створення безпечних умов для фізичного та психоемоційного розвитку дітей.*

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік); 2-4 класів – 2695 годин/навч. рік: 2 класи – 25 годин на тиждень (875 годин/навч.рік); 3 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік); 4 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік). Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план визначає структуру та зміст початкової освіти через інваріантну й варіативну складові, які встановлюють погодинне та змістове співвідношення між освітніми галузями (циклами навчальних предметів), гранично допустиме навантаження учнів та загальнорічну кількість навчальних годин.

На основі навчального плану складається на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Учні з особливими освітніми потребами (з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку, тяжкими порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку), здобувають початкову освіту в закладі загальної середньої освіти за індивідуальними робочими навчальними планами, затвердженими наказами МОН України.

5-9 класи

Робочий навчальний план ЗЗСО №15 для II ступеня (базова середня освіта) складений відповідно наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (5-8, 9-А, Б кл. – таблиця №12, 9-В – таблиця №1, 9-Г таблиця 10).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Години варіативної складової навчального плану в класах спрямовані на:

а) вивчення базових предметів, обов'язкових для всіх.

б) індивідуальні години:

5 класи- іспанська мова, новогрецька мова, українська мова.

6- класи- інформатика, географія, біологія, математика, українська мова.

7- класи- фізика, математика, англійська мова, історія України, українська мова, інформатика.

8-класи-математика, англійська мова, фізика, українська мова, хімія.

9-класи- українська мова, французька мова, правознавство.

в) факультативи, спецкурси:

«Безпечний простір» (5 класи), «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе (6 класи), «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» (7 класи), « Соціальне шкільне підприємство» (8-9 класи),

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки у ЗЗСО №15 здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ЗЗСО №15 формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статтево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

10-11 класи

Учні 10-11 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р.)

Типовий навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 01.09.2018 р.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для

10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня (далі – навчальний план).

Навчальні плани для старшої профільної школи складено на підставі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України, з урахуванням вибору учнів та очікувань батьків. Вони мають основні модулі:

Базовий модуль — фундаментальний. Це *обов'язкові для всіх предмети*, що вивчаються не поглиблено, а на рівні стандарту.

Обов'язковий модуль — це профільні предмети, які вивчаються на рівні, який потрібен для вступу до ЗВО. Педрадою школи, зважаючи на можливості кадрового забезпечення та наявної матеріально-технічної бази, затверджено:

10-А — філологічний профіль (українська філологія: українська мова- 4години), з українською мовою навчання.

10-Б – філологічний профіль (українська філологія: українська мова- 4години), з українською мовою навчання.

В 11-А класі продовжується навчання за профілем філологічний (українська філологія: українська мова та література: українська мова- 4години, українська література- 3 години), з українською мовою навчання. В 11-Б класі продовжується навчання за профілем історичний (історія України- 3, 5 години), з українською мовою навчання.

Модуль вибірково-обов'язкових предметів (ВОП). Учні та батьки учнів (законні представники) обов'язково обирають 2 предмети із поданих: «Мистецтво», «Інформатика», «Технології». Для їх вивчення відводиться два роки. Вчителі обирають та пропонують певні модулі навчального матеріалу, враховуючи регіональні особливості та матеріально-технічну базу школи, доводять цю інформацію до відома учнів та їх батьків. З 1 вересня 2021р., за *попередніми* заявами батьків учнів: в 10-х класах - предмет інформатики-1,5 год на тиждень, трудове навчання-1,5 годин на тиждень, в 11-х класах – 11-А- предмет інформатика-1,5 год на тиждень, трудове навчання-1,5 годин на тиждень, 11-Б- предмет інформатика-1,5 год на тиждень, мистецтво-1,5 годин на тиждень .

Для посилення вивчення окремих предметів, з метою якісної і ґрунтовної підготовки учнів до ЗНО за рахунок додаткових годин на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття, годин варіативної складової навчального плану, додається

- у 10-А класі 2 години на вивчення української мови, 2 години на вивчення математики, 2 години на вивчення англійської мови;
- у 10-Б класі 2 години на вивчення української мови, 1 година на вивчення історії України, 2 години на вивчення англійської мови, 1 година на вивчення математики;
- у 11-А класі 2 години на вивчення української мови, 1 година на вивчення української літератури, 2 години на вивчення математики, 2 години на вивчення англійської мови;
- у 11-Б 2 години на вивчення української мови, 1 година на вивчення української літератури, 1 година на вивчення математики, 1 година на вивчення англійської мови, 2 години на вивчення історії України.

Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Міністерство освіти і науки України затверджує типові освітні програми, які спрямовані на реалізацію мети та завдань освітньої галузі. Освітні програми школи розробляються на основі типових освітніх програм, не потребують окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. В рамках навчальних програм (затверджених наказами МОН України) подано:

- *очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти);*
- *пропонований зміст предмета;*
- *реалізації в змісті предмета;*
- *внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).*

Державні стандарти загальної середньої освіти – це вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів. Вчителі школи неодмінно враховують їх при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які формують в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля всього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності. Наприклад:

*1. Наскрізну лінію «**Екологічна безпека та сталий розвиток**» впроваджуємо задля формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.*

*Вивчення наскрізної лінії «**Громадянська відповідальність**» потрібне для формування відповідального громадянина суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування держави, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія засвоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо. Такі форми розвивають в учнів готовність до співпраці та толерантність щодо різноманітних способів діяльності й думок.*

Завданням наскрізної лінії «Здоров'я і безпека» є становлення учня як емоційно стійкої людини - члена суспільства. Випускники мають бути здатними вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечно життєве середовище.

Наскрізна лінія «Підприємливість і фінансова грамотність» забезпечує краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприяє розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидко змінному середовищі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Освітня програма ЗЗСО № 15 I-III ступенів передбачає три рівня повної середньої освіти: початкова освіта (1-4 класи); базова середня освіта (5-9 класи); профільна середня освіта (10-11 класи).

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. В початковій школі з 01.09.2021 р. учні 1-4 класів навчатимуться за Новим Державним стандартом початкової освіти (зі змінами 2019 р.).

Базова середня освіта окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23.11.2011 №1392. Учні 5-9 класів навчатимуться за орієнтирами, які було змінено через перехід середньої освіти з 12-річної на 11-річну.

Профільна середня освіта: профільне навчання учнів в школі здійснюється на III ступені навчання (10-11 класи) та організується як засіб диференціації та індивідуалізації навчання, що дозволяє /за рахунок змін у структурі, змісті та організації освітнього процесу/, більш повно враховувати інтереси, схильності і здібності учнів, створювати умови для навчання старшокласників відповідно до їх професійних інтересів і намірів щодо продовження освіти. При визначенні профілю навчання в школі основними чинниками є: вивчення соціального запиту (врахування потреб учнів, бажання батьків учнів); кадрові можливості школи; матеріально-технічна база школи; перспективи отримання професійної освіти випускниками школи у ЗВО України. З метою уникнення одногодинного тижневого вивчення матеріалу певних предметів в 10-11 профільних класах у 2020/2021 н.р. передбачено їх концентроване вивчення впродовж семестрів.

В усіх представлених варіантах Навчальних планів зазначено кількість годин тижневого навантаження на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами Державного стандарту (Додаток №2,3,4).

Форми організації освітнього процесу

Режим роботи школи:

мова навчання – українська;

режим навчання – п'ятиденний;

двозмінне навчання:

І зміна – 1-2 класи, 5-11 класи;

Підзмінка – 3-4 класи

початок занять о 8.00 год- 1-2 класи, о 8:30-5-11 класи, о 12:00-3-4 класи., завершення – о 17.00 год, що дозволяє оптимізувати рух учнів територією школи та організувати якісне прибирання і провітрювання шкільних приміщень.

тривалість уроків у початковій школі: 1 класи- 35 хв, 2-4 класи- 40хв, основній та старшій: 5-11 класи- 45 хв, тривалість перерв (10-20 хв) встановлено відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту, у відповідності до Санітарного регламенту для ЗЗСО.

Форми здобуття освіти в ЗЗСО №15:

інституційна (у класних кімнатах, на базі інших освітніх закладів та закладів культури)
навчання з використанням технологій дистанційного навчання (на період надзвичайних ситуацій та/або карантинних обмежень)- відповідно до Порядку «Організація освітнього процесу»(затверджено педагогічною радою , протокол № від) відбувається на платформі G Suite for Education: Google Meet (відеоуроки), Google Classroom (запис відеороків, завдання, тести);

змішане навчання

індивідуальна (сімейна/ домашня освіта, педагогічний патронаж)

Основною формою організації освітнього процесу є урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути:

екскурсії,	брифінги,	захист навчальних
віртуальні подорожі,	квести,	проектів,
уроки-семінари,	інтерактивні уроки,	проблемний урок:
конференції,	інтегровані уроки,	case-study, case Method –
форуми,	відео-уроки,	вивчення ситуації,
вистави,	прес-конференції,	ділові ігри тощо.

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Структура навчального року: відповідно до п.3 ст 10 Закону України « Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

I семестр – з 01 вересня по 24 грудня 2021 року;

II семестр – з 10 січня по 10 червня 2022 року.

Примітка:

*** Вихідні /Святкові дні :14.10 День захисника, 08.03- Міжнародний жіночий день, 24.04- Великдень (перенос на 25.04), 01.05- День праці (перенос на 02.05), 09.05- День Перемоги не відпрацьовуються. 25.12-Різдво (перенос на 27.12)

*** ДПА в 4,9 класах та ДПА/ у формі ЗНО в 11 класах- до 24 червня- до 10 навчальних днів

*** У разі необхідності педагогічна рада може вносити зміни до структури навчального року.

На початку вересня, не менше 1 тижня планується проведення діагностичного вивчення деяких тем та коригуючого навчання учнів 2-11 класів за темами Навчальних програм попереднього навчального року. Передбачено, що в календарно-тематичних планах учитель зазначає:

уроки повторення (за курс попереднього навчального року)- до 07.09.2021,
уроки на свіжому повітрі (форма, тип, вид - за вибором вчителя)- протягом року,
уроки узагальнення та систематизації знань наприкінці кожного навчального семестру (екскурсія, проектно-дослідницька робота, навчальний практикум, інтегровані заняття зі споріднених наук)- протягом року.

Терміни канікул – передбачено осінні, зимові, весняні (орієнтовно):

Осінні – з 25 жовтня по 29 жовтня 2021 року (5 днів);

Зимові – з 25 грудня 2021 року по 09 січня 2022 року (15 днів);

Весняні – з 14 лютого по 20 лютого 2022 року (7 днів).

Весняні –з 06 квітня по 10 квітня 2022 року (5 днів)

У разі посилення карантинних обмежень, в структурі 2021/2022 н.р. можливі зміни (за рішенням педради) термінів й дат семестрів/канікул, форми навчання.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН України за № 1369 від 07.01.19р. «Про затвердження Порядку проведення ДПА» перелік предметів для проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової, середньої та старшої школи буде затверджено додатково.

Вручення документів про освіту планується провести для випускників 9-х класів та 11-х відповідно до рекомендацій МОН України.

Інші освітні компоненти (за рішенням закладу загальної середньої освіти)

Відповідно до запиту учнів та батьків учнів (законних представників) мережа гуртків затверджується на початок кожного навчального року.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти (Додаток 5)

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає профілю, маємо високого рівня педагогів філологічних предметів ;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

якість проведення навчальних занять 35,1% педагогів вищої кваліфікаційної категорії;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторинг посеместрового бала.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи асоціації творчих вчителів, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи практичного психолога та соціального педагога;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи(кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультацій, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння

приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;

- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ навчання здобувачів освіти

В Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, затвердженому постановою КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538 визначені ключові компетентності здобувачів освіти 5-11 класів, а саме:

громадянська компетентність - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

загальнокультурна компетентність - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

здоров'язбережувальна компетентність - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

інформаційно-комунікаційна компетентність - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

комунікативна компетентність - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

міжпредметна естетична компетентність - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формуються під час опанування різних видів мистецтва;

міжпредметна компетентність - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

проектно-технологічна компетентність - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

соціальна компетентність - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Метою освітньої галузі "Мови і літератури" є розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Наскрізними змістовими лініями мовного компонента є:

- **Мовленнєва лінія** забезпечує формування мовленнєвої компетентності шляхом формування та удосконалення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, говорінні, письмі), а також готовності розв'язувати проблеми особистісного і суспільного характеру.

- **Мовна лінія** передбачає формування мовної компетентності шляхом засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів.

- **Соціокультурна лінія** сприяє формуванню соціокультурної компетентності шляхом засвоєння культурних і духовних цінностей, норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між статями, поколіннями, націями, сприяють естетичному і морально-етичному розвитку учнів.

- **Діяльнісна (стратегічна) лінія** сприяє формуванню діяльнісної компетентності шляхом формування навчальних умінь і навичок, опанування стратегіями, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку учнів, спрямовані на виконання навчальних завдань і розв'язання життєвих проблем.

Стратегічно важлива для мовного компонента комунікативна компетентність, яка є невід'ємною складовою структури змісту освіти, передбачає оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності, основами культури усного і писемного мовлення, базовими вміннями і навичками використання мови в різних сферах і ситуаціях.

Вивчення мов сприяє збагаченню активного словникового запасу учнів, пізнанню та усвідомленню особливостей життєвого досвіду народів, мови яких вивчаються, важливості оволодіння мовами та задоволенню потреби в користуванні ними як засобом спілкування в різних сферах життєдіяльності, розвиває мовні, інтелектуальні та пізнавальні здібності, формує гуманістичний світогляд, моральні переконання та естетичні смаки, сприяє засвоєнню національних і загальнолюдських цінностей, використанню інформаційних і комунікаційних технологій, виховує в учнів потребу в удосконаленні власної мовленнєвої культури протягом усього життя.

Володіння українською мовою сприяє консолідації громадян у розбудові та зміцненні держави, забезпечує доступ до джерел української духовності, дає змогу випускникам загальноосвітніх закладів у повному обсязі реалізувати в різних галузях чи сферах життєдіяльності можливості, життєві потреби, плани, пов'язані з подальшим здобуттям освіти, опануванням спеціальністю.

Сучасна система навчання іноземних мов дає можливість застосовувати комунікативно-діяльнісний підхід оволодіння мовами як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомлення учнями особливостей культури народів, мови яких вивчаються, власної національної культури.

Складовими літературного компонента є: **емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна і компаративна лінії**.

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів української, світової літератури, а також літератур національних меншин, формування світогляду учнів, їх національної свідомості, моралі та громадянської позиції.

Зміст літературної освіти з урахуванням вікових особливостей учнів визначає художні твори, літературні явища і факти, розкриває їх ідейно-естетичну своєрідність та значущість в історії української і світової культури, встановлює зв'язки між різними національними літературами, літературою і фольклором, літературою і міфологією, літературою і філософією, літературою та іншими видами мистецтва, передбачає обсяг загальних теоретичних понять, необхідних для розуміння літератури як мистецтва слова, формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори в різних аспектах.

Засвоєння учнями літературного компонента сприяє їх залученню до надбань вітчизняного і світового письменства, розвитку стійкої мотивації до читання, потреби у зверненні до художньої літератури протягом життя, збагаченню духовно-емоційного досвіду, формуванню загальної культури, підвищенню рівня володіння українською, іноземними мовами та мовами національних меншин.

Вивчення української літератури сприяє вихованню любові до народу, його мови, звичаїв, національних традицій, культури, розумінню світової та національної історії, проблем сьогодення, розвитку інтелектуальних, духовних та естетичних цінностей.

Вивчення літератур національних меншин сприяє усвідомленню учнями розмаїття культурного багатства нашої держави, а світової літератури - залученню учнів до загальнолюдських цінностей, вихованню толерантного ставлення до різних народів, народностей, рас і культур.

Зміст мовного і літературного компонентів в основній школі спрямований на досягнення належного рівня сформованості в учнів вміння користуватися мовними засобами в усіх видах мовленнєвої діяльності, читати та усвідомлювати прочитане, на

розвиток інтересу до художньої літератури і системного читання, розкриття за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей, формування гуманістичного світогляду особистості, розширення її культурно-пізнавальних інтересів, виховання в учнів любові, поваги до традицій українського народу, толерантного ставлення до культурних традицій інших народів. Одним із завдань освітньої галузі в основній школі є формування комунікативної і літературної компетентностей.

Навчання мови і літератури у старшій школі полягає у розвитку здобутих в основній школі вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої та читацької діяльності, розвитку комунікативної компетентності з іноземних мов, заохоченні учнів до розширення кола читання, осмислення духовної цінності та поезики художніх творів, поглибленні культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомленні ними ролі мови і літератури в сучасному світі, формуванні рис успішного мовця і творчого читача з високим рівнем загальної культури, активною громадянською позицією, національною свідомістю, вихованні в учнів поваги до культурних традицій різних народів.

Метою освітньої галузі “Суспільствознавство”, що складається з історичного та суспільствознавчого компонентів, є забезпечення розвитку учня як особистості, що керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно самореалізується в сучасному українському суспільстві.

Одним із завдань освітньої галузі є забезпечення реалізації можливостей розвитку учня як вільної особистості, здатної за допомогою набутих ключових та галузевих компетентностей ефективно самореалізовуватися в сучасному багатоманітному глобалізованому світі та брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства, вчитися протягом усього життя.

Метою навчання історії в загальноосвітній школі є формування в учнів ідентичності та почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Метою навчання суспільствознавства є створення умов для розвитку особистості компетентного, активного, відповідального громадянина України, члена європейської і світової спільноти, що здатний сприймати та ефективно відповідати на сучасні індивідуальні та суспільні виклики і загрози.

Основною метою освітньої галузі “Мистецтво” є формування в учнів у процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання ними творів мистецтва та провадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження.

В основній школі зміст освітньої галузі спрямований на розширення у процесі опанування творів мистецтва і художньо-практичної діяльності набутих у початковій школі ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей.

У старшій школі зміст освітньої галузі “Мистецтво” спрямований на формування художнього мислення та світогляду учнів, поглиблення їх ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей шляхом узагальнення знань, умінь і навичок, набутих в основній школі.

Основною метою освітньої галузі “Математика” є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки, культури мислення та інтуїції.

Зазначені завдання виконуються у процесі опанування навчального змісту освітньої галузі “Математика”, в якому виокремлюються такі змістові лінії: числа, вирази, рівняння і нерівності, функції, елементи комбінаторики, теорії ймовірності та математичної статистики, геометричні фігури і геометричні величини.

Метою освітньої галузі “Природознавство” є формування в учнів природничо-наукової компетентності як базової та відповідних предметних компетентностей як обов'язкової складової загальної культури особистості і розвитку її творчого потенціалу.

Загальноприродничий компонент забезпечує формування в учнів основи цілісного уявлення про природу і місце людини в ній, пропедевтичну підготовку учнів до вивчення окремих навчальних предметів, що сприяє розвитку ціннісних орієнтацій учнів у різних сферах життєдіяльності та їх адекватній поведінці в навколишньому природному середовищі.

Астрономічний компонент зорієнтований на забезпечення засвоєння учнями наукових фактів, понять і законів астрономії, методів її дослідження, усвідомлення знань про будову Сонячної системи, створення і розвиток Всесвіту, формування наукового світогляду.

Біологічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про закономірності функціонування живих систем, їх розвиток і взаємодію, взаємозв'язок із неживою природою, оволодіння основними методами пізнання живої природи, розуміння біологічної картини світу, цінності таких категорій, як знання, життя, природа, здоров'я, формування свідомого ставлення до екологічних проблем, усвідомлення біосферної етики, застосування знань з біології у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, оцінювання їх ролі для суспільного розвитку, перспектив розвитку біології як науки та її значення у забезпеченні існування біосфери.

Географічний компонент спрямований на засвоєння учнями знань про природну і соціальну складову географічної оболонки Землі, формування в учнів комплексного, просторового, соціально орієнтованого знання про планету Земля у результаті застосування краєзнавчого, регіонального і планетарного підходів та усвідомлення цілісного географічного образу своєї країни.

Фізичний компонент забезпечує усвідомлення учнями основ фізичної науки, засвоєння ними основних фізичних понять і законів, наукового світогляду і стилю мислення, розвиток здатності пояснювати природні явища і процеси та застосовувати здобуті знання під час розв'язання фізичних задач, удосконалення досвіду впровадження експериментальної діяльності, формування ставлення до фізичної картини світу, оцінювання ролі знань фізики в житті людини і суспільному розвитку.

Хімічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про речовини та їх перетворення, хімічні закони і методи дослідження, навички безпечного поводження з речовинами, формує ставлення до екологічних проблем і розуміння хімічної картини світу, вміння оцінювати роль хімії у виробництві та житті людини.

Екологічний компонент спрямований на формування в учнів екологічної свідомості та дотримання правил екологічно безпечної поведінки в навколишньому природному середовищі.

Метою освітньої галузі “Технології” є формування і розвиток проєктно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Реалізація інформаційно-комунікаційного компонента спрямована на формування предметної інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей.

Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що проводиться від появи творчого задуму до реалізації його в

Основною метою освітньої галузі “Здоров’я і фізична культура” є розвиток здоров’язбережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров’я та дбайливого ставлення до нього, розвитку фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту Вітчизни.

Здоров’язбережувальна компетентність як:

- ключова формується на міжпредметному рівні шляхом оволодіння предметними компетенціями з урахуванням специфіки предметів та пізнавальних можливостей учнів основної школи;
- предметна - у результаті засвоєння змісту предметів освітньої галузі і оволодіння учнями відповідними компетенціями.

Загальними змістовими лініями освітньої галузі “Здоров’я і фізична культура” є здоров’я, фізична культура, безпека життєдіяльності, захист Вітчизни і цивільна оборона.

В типових освітніх програмах, затверджених 20.04.2018 наказами МОН № 405-408 визначено основні ключові компетентності здобувачів середньої освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

Ключові компетентності	Компоненти	
	I ступінь	II-III ступінь
1. Спілкування державною мовою	Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2. Спілкування іноземними мовами	Здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, володіння навичками міжкультурного спілкування	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3. Математична компетентність	Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4. Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5. Інформаційно-цифрова компетентність	Опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6. Уміння вчитися впродовж життя	Опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; змодельовати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7.Ініціативність і підприємливість	Ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, проводити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8.Соціальна і громадянська компетентності	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9.Культурна компетентність	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10.Екологічна грамотність і здорове життя	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ошадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі: вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

НАВЧАННЯ за наскрізними лініями

Наскрізна лінія	Коротка характеристика	
	I ступінь	II-III ступінь
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів початкової освіти соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля.	Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянськ а відповідальні сть	Формування відповідальності та готовності до співпраці через колективну діяльність (робота в групах, парах, проєктах тощо) .	Сприятиме формуванню відповідального члена суспільства, що розуміє принципи і механізми його функціонування. Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка з'єднає окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Наскрізна лінія націлює на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя відіграє важливу роль у формуванні толерантного ставлення до однокласників незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки	Становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Формує валеологічні знання учнів про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, навички здорового способу життя та безпечної поведінки, виховує бережливе ставлення до власного здоров'я.
Підприємлив ість і фінансова грамотність	Формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Змістові лінії реалізуються наскрізно через інтегровані курси та всі навчальні предмети.

ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. **Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи:

- 1 класи - затверджені наказом МОН України [від 20.08.2018р. за №924](#).
- 2 класи – затверджені наказом МОН України [від 27.08.19 р., за №1154](#).
- 3-4 класи – наказ МОН [№ 1146 від 16.09.2020р.](#)

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-11 класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до:

- **Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти** - затверджені наказом МОН України [від 05.05.2008 р. за № 371](#) та пізніше вдосконалені відповідно до чинного законодавства.

- **Критерії базової та профільної середньої освіти** реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом [МОН України від 13.04.2011р. за № 329](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

- ***Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів /продовжується і на 10-11 класи/ із базових дисциплін у системі ЗЗСО - це наказ [МОН від 21.08.2013р. за № 1222](#) /зміни, затверд. наказом № 1009 від 19.08.16р. – відмінено наказом МОН № 924 від 20.08.2018р./***

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до схем оцінювання учнів з кожного предмета, які розробляються і погоджуються шкільними методичними об'єднаннями, заслуховуються на педраді та затверджуються наказом по школі – щорічно. За необхідністю – аналізуються, вносяться зміни та оприлюднюються на сайті школи.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
(*триває розбудова ВСЗЯО та ОД*)

У 2021/2022 навчальному році в ЗЗСО №15 колектив продовжує працювати за Положенням про ВСЗЯОтаОД (внутрішня система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності), яке було поетапно створено:

1. Вересень-грудень 2021 р. - робота адміністрації: формування напрямів моніторингу та самоаналізів діяльності всіх процесів в школі; відповідність Робочому плану та визначення відповідальних осіб за розробку розділів
2. Січень-березень 2021-2022 р. - наради педколективу: презентація структури системи; формування творчих груп; визначення відповідальності осіб за розробку схем оцінювання
3. Квітень-червень 2022 р. - робота творчих груп: створення уніфікованих форм для внутрішнього моніторингу за напрямами самооцінювання
4. Серпень 2022 р. - засідання робочої групи: погодження додатків до ВСЗЯО та ОД; постановка завдань для доопрацювання
5. Серпень 2022 р.- засідання педагогічної ради: погодження Положення ВСЗЯОтаОД та додатків (в цілому).

ДОДАТОК № 6

Перелік навчальних програм

Перелік навчальних програм щорічно переглядається на ШМО /відповідно до наказів та методичних рекомендацій МОН України/; за ними складається календарно-тематичне планування вивчення предметів

ДОДАТОК № 6.1.

I ступінь, 1-3 класи

Наказ МОН № 1272 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»
Наказ МОН № 1273 від 08.10.19р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО»

№з/п	Предмети, 1 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (затвержені наказом МОН №268 від 21.03.18р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО I ступеня (затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407) Зі змінами (наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.)
2.	Математика	
3.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
4.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова	
№з/п	Предмети, 2 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (затвержені наказом МОН №268 від 21.03.18р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО I ступеня (затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407) Зі змінами (наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.)
2.	Читання	
3.	Математика	
4.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова (1-2 кл.)	
8.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	Навчальна програма з курсу «Дизайн і технології» (стор.49) в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко
9.	Інформатика (2кл.)	Навчальна програма з інформатики (стор.43) в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко
№з/п	Предмети, 3 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова	Навчальні програми для 3-4 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО I ступеня (затверджена наказом МОН № 1273 від 08.10.19р.) Зі змінами (наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.)
2.	Літературне читання	
3.	Математика	
4.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова (3 кл.)	Навчальна програма з англійської мови (стор.27,37) в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко
8.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	Навчальна програма з курсу “Дизайн і технології” (стор.64) в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко
9.	Інформатика (3кл.)	Навчальна програма з інформатики (стор.70) в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко

I ступінь, 4 клас

Сформовано в освітню програму ПШ /навчальні плани/ – наказ МОН № 407 від 20.04.2018р.

Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи.

створені - наказ МОН України від 12.09.2011р. № 1050; **Зміни затверджено** наказом МОН України від 29.05.2015 №584 (додаток 8)**Оновлені** – наказ МОН № 948 від 05.08.2016р. Подальші зміни тут: [МОН України: навчальні програми.1-2 класи. 3-4 класи.](#)

№з/п	Предмет/галузі	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
гал	Мови і літератури Суспільствознавство Мистецтво Математика Природознавство Технології Здоров'я і фізична культура	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня (Наказ МОН від 20.04.2018 за № 407) <i>поетапно впроваджується:</i> 2018/2019 н.р.: вже було - для учнів 2-4 класів; 2019/2020 н.р.: вже було - для учнів 3-4 класів; 2020/2021 н.р.: є чинною - для учнів 4 класів
1.	Українська мова	Автори: М.С.Вашуленко, К.І.Пономарьова, О.Ю.Прищепа, В.О.Мартиненко, С.О.Караман, Н.І.Луцько
2.	Літературне читання	Автори: О.Я.Савченко, В.О.Мартиненко, В.О.Науменко, Н.М.Колеснікова, Л.І.Лаптева
3.	Російська мова	Автори: І.М.Лапшина, І.М.Гудзик, О.В.Вербецька, Л.Г.Купцова
4.	Математика	Автори: О.В.Онопрієнко, С.О.Скворцова, Н.П.Листопад
5.	Природознавство	Автори: Т.Г.Гільберг, Т.В.Сак, Д.Д.Біда
6.	Музичне мистецтво	Автори: Л.О.Хлебникова, І.М.Івахно, Л.О.Дорогань, Л.Г.Кондратова, О.В.Лобова, Н.І.Міщенко
7.	Образотворче мистецтво	Автори: Р.Т.Шмагало, Ж.С.Марчук, І.Б.Вачкова, О.В.Чорний, М.В.Гнатюк
8.	Трудове навчання	Автори: В.К.Сидоренко, О.В.Мельник, О.Л.Морін, Л.В.Савка, О.М.Пархоменко, Н.М.Павич, Д.В.Боровик, Л.Д.Мельник
9.	Основи здоров'я	Автори: Т.Є.Бойченко, Т.В.Воронцова, О.В.Гнатюк, С.В.Гозак, О.Л.Москаленко, В.А.Савченко
10.	Фізична культура	Автори: Т.Ю.Круцевич, В.М.Єрмолова, Л.І.Іванова, О.Д.Кривчикова, Г.Г.Смоліус
11.	Я у світі	Автори: Н.М.Бібік, Р.А.Арцишевський, Т.Е.пушкарьова, В.В.Майорський
12.	Інформатика	Автори: Ривкінд Ф.М., Н.В.Морзе, Г.В.Ломановська (наказ МОН № 948 від 05.08.16р.)
13.	Іноземні мови (англійська)	«Іноземні мови. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл. 1-4класи». Автори: В.Г.Редько, О.Я.Коваленко, ...

II ступінь, 5-9 класи

Програми затверджені наказом МОН України від 07.06.2017 №804

базуються на складених у 2012 р. /наказ МОН №664 від 06.06.12р./,

розвантажені у 2015-2016рр. /накази МОН за № 100 від 06.02.15р., № 617 від 03.06.16р./,

оновлені у 2017р. /накази МОН №52 від 13.01.17р., №201 від 10.02.17р./,

подальші зміни – знайдемо тут: [МОН України: навчальні програми. 5-9класи](#)

№	Предмет	кл	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова	5-9	Укладачі: Г.Т.Шелехова, М.І.Пентиліок, В.І.Новосолов та інші. Розвантаження: Г.Т.Шелехова, Н.Б. Голуб та інші. Робоча група, яка здійснювала оновлення: О.П. Глазова, Ю.О.Романенко та інші
2.	Українська література	5-9	Авторський колектив 2012р.: Р. В. Мовчан, К.В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар, ... Розвантажували програму: Н. І. Шинкарук, Р. В. Мовчан, Л. Т. Коваленко... Оновлювали: С. Р. Молочко, Н. В. Михайлова, О. Ю. Котусенко, А. М. Фасоля, Д. І. Дроздовський, О. М. Ратушняк, В. Р. Півторак, А. В. Білоус, Т. В. Стус.
3.	Історія України. Всесвітня історія	5-9	У 2012 р. програми уклали: Пометун ОІ, Атамась ОВ, Власов ВС, Гаврилюк ЖМ, Євтушенко РІ, Комаров ЮС, Костюк ІА, Ладиченко ТВ, Малієнко ЮБ, Ставнюк ВВ, Ткаченко ВВ, Тимченко АІ. У 2017 р. оновлювали: Мудрий ММ, Пастушенко РЯ, Бурлака ОВ, Євтушенко РІ, Ксьондзик ТМ, Майданик ОГ, Хлипавка ІМ, Щупак ІЯ.
4.	Правознавство	9	Програму підготували: Т.Ремех та члени робочої групи, що здійснюють супровід програми: О.Муза, Р. Євтушенко, В. Сутковий, Т. Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко.
5.	Біологія	6-9	Модератор оновлення 2017р.: О.Г.Козленко. Члени авторської групи: Шаламов Р.В., Брайловська І.М., Віркун В.О., Дем'янчук І.М., Кононенко Л.М., Матяш Н.Ю., Середа Т.В., Скрип В.В., Фіцайло С.С.
6.	Географія	6-9	У 2012 році програму склали: Я. Б. Олійник, Р. В. Гладковський, Л. М. Даценко, Н. І. Забуга, В. І. Кудирко, Л. О. Кухар, Н. В. Мунич, Г. С. Уварова. У 2015 році внесли зміни: Я. Б. Олійник, І. М. Вітенко, В. Г. Гаврилюк, Т. Г. Гільберг, Л. М. Даценко, Г. Д. Довгань, Н. І. Забуга, С. Г. Коберник, Р. Р. Коваленко, В. І. Кудирко, Т. Д. Магалецька, Н. В. Мунич, Т. Г. Назаренко, О. Ф. Надтока, О. М. Приймак, Т. І. Рихлик, О. І. Слюсар, В. В. Совенко, О. Г. Стадник, Г. С. Уварова. Оновили у 2017р.: І. М. Вітенко, Л.М.Булава, Р. В. Гладковський, Т. Г. Гільберг, М. В. Бобровський, Г.І.Карпюк, В. І. Кудирко, Т. В. Уманська, О. І. Слюсар, Т. К. Сокол, І. В. Фастов, О. О. Козачук, І. М. Ільницький.
7.	Російська мова	5-9	Програма для ЗНЗ (початок вивчення з І класу) Укладачі 2015р.: Н.Ф. Баландіна, І.А. Синиця, Т.Я.Фролова, Л.А.Бойчева, Ж.О.Кошкіна. /наказ МОН №585 від 29.05.15р./ Оновлювали: Н.Ф. Баландіна, К.В.Дегтярьова, Л.А.Бойченко, І.В. Шевченко, І.М. Лисенко, О.А. Войтенко, Т.А.Борзенкова...
8.	Зарубіжна література	5-9	Авторський колектив 2012р.: О. М. Ніколенко, К. В. Таранік-Ткачук, С. П. Фоміна, О. В. Ревнищева, Т. П. Сегада, Н. В. Онищенко. Розвантажували: І. В. Мегедь, Л. П. Юлдашева, О. Ю. Котусенко, О. В. Гайдамака, С. С. Голяс, О. В. Гученко, І. І. Звершховська, М. В. Коровай., Ж. В. Костюк, Ю. І. Лонська, В. Г. Макаренко, О. М. Ніколенко, Н. В. Онищенко, Н. І. Підгорна, О. В.Пітерська, О. О. Семенюк, В. В. Снегірьова, Л. В. Тарнавська, С. О. Тіхоненко, В. І. Ткаченко, В. Г. Туриця, Н. В. Химера, О. М. Хрипун. Оновлення здійснили: Л. П. Юлдашева І.О.Смірнова С. І. Горбачов, Т. П. Матюшкіна, О. В.Пітерська
9.	Інформатика	5-8	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів – для учнів, які вивчали інформатику з 2 класу. Наказ МОН України № 804 від 07.06.2017. Підготували у 2015–2016 рр.: М.І. Жалдак, Ю.В. Горошко, О.В. Коришнюва, Б.В. Кудренко, Н.В. Морзе, Є.В. Мотурнак, Т.В. Нанасва, Г.О. Проценко, Й.Я. Ривкінд, В.В. Шакоцько, І.О. Завадський, В.В. Лапінський, А.В. Паньков. Оновлювали: І.О. Завадський, О.В. Пасічник, Н.А. Саражинська, О.О. Богатирьов, С.М. Бондаренко, Л. В. Булигіна, Г.Ю. Громко, О.Б. Коротка, Б.В. Кудренко, В.В. Лапінський, Л.В. Палошюк, Л.М. Федор.
		9	Програма курсу «Інформатика» для 5-9 класів ЗНЗ – для учнів, які вивчали інформатику з 5 класу. Згідно з навчальною програмою, затвердженою наказом МОНМС України від 06.06.2012 р. № 664 (з урахуванням змін, затверджених наказом МОН України від 29.05.2015 № 585
10.	Математика	5-9	Укладачі(2012р.): М. І. Бурда, Ю.І. Мальованій, Є.П. Нелін, Д.А. Номіровський, А.В. Паньков, Н.А. Тарасенкова, М.В. Чемерис, М.С. Якір. У розвантаженні брали участь: М.І. Бурда, А.В. Паньков, М.С. Якір, Д.А. Номіровський. Над оновленням працювали: М.І. Бурда, Б.В. Кудренко, О.Я. Біляніна, А.І. Азаренкова, О.І. Буковська, Т.С. Кіндох, О.С. Лисенко, А.В. Миланчик, Н.В. Панова, А.В. Паньков.
11.	Мистецтво	8-9	Укладачі (2012 рік): Л. Масол, О. Коваленко, Г. Соська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І.

	ОМ, ММ		Гринчук, Н. Новикова, Н. Овннікова. Розвантаження 2015 року не було. Оновили: О. Гайдамака, Н. Лемешева, Т. Абрамян, О. Гусєва, О. Коваль, М. Скиба, Т. Шлесенкова.
12.	Природозн авство	5	Укладачі (2012 р.): Т. Г. Гільберг, І. П. Крячко, Т. В. Сак, Н. В. Бєскова, С. С. Фіцайло. Розвантаження 2015 року не було. Оновлювали: Н. П. Дементєвська, А. І. Дрозд, Н. І. Забуга, Т. В. Коршевнюк.
13.	Трудове навчання	5-9	Укладачі: В.К.Сидоренко, Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, В. М. Гащак, Е. М. Даниліна, С. М. Дятленко, Р. М. Лещук, Н. Б. Лосина, Т. С. Мачача, Н. М. Павич, А. І. Терещук, І. Ю. Ходзицька, В. В. Юрченко. Розвантажували: Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, С. М. Дятленко, Н. Б. Лосина, О. Ю. Медвідь, О. В. Мельник, Н. М. Павич, О. М. Пархоменко, Т. С. Попова, Ю. М. Приходько, А. І. Терещук, В. І. Туташинський, І. Ю. Ходзицька, Ю. В. Палій. Оновлювали: А. І. Терещук, В. В. Бурдун, С. М. Дятленко, Н. М. Павич, В. М. Гащак, О. Ю. Медвідь, Ю. В. Палій, О. С. Ковальчук, В. В. Крімер, Р. М. Лещук, М. Д. Палійчук, І. Ю. Ходзицька.
14.	Іноземна мова (англ)	5-9	Авторський склад за редакцією <i>В.Г.Редько</i> . Розвантаження: В.Г.Редько, О.Д.Карпюк, О.Я.Коваленко, А.М.Нєсвіт, І.В.Самойлюкевич. Оновлення: <i>Самойлюкевич І.В., Шаленко О.П., Габовда А.М., Рацюк О.І., Харченко Н.І.</i>
15.	Основи здоров'я	5-9	Укладачі: Т. С. Бойченко, Т. В. Воронцова, О. Л. Москаленко, В. В. Дерев'янку, В. С. Пономаренко, Н. М. Поліщук, С. С. Фіцайло. Над оновленням працювали: О. І. Шиян, Т. Г. Боса, О. А. Спірке, О. І. Шаповал
16.	Фізика	7-9	Програму/2012р./склали: <i>О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар, Л. Ю. Благодаренко, М. В. Головка, Ю. І. Горобець, Т. М. Засєкіна, В. Д. Карасик, О. В. Ліскович, М. Т. Мартинюк, І. Ю. Нєнашев, Н. А. Охрименко, В. Д. Сиротюк, М. І. Шут.</i> У 2015 році внесли зміни: <i>О. І. Ляшенко, В. Ф. Заболотний, Л. М. Засєдка, Т. В. Дерід, І. Ю. Нєнашев, І. С. Чернецький, Л. С. Шиховцева, С. С. Фіцайло.</i> Оновлювали(2017 рік): <i>В. В. Гудзь, Т. М. Засєкіна, Ю. Я. Пасіхов, О. В. Ліскович, І. Ю. Нєнашев, О. Ю. Зінковський, Н. М. Гончаренко, В. Л. Бузько</i>
17.	Хімія	7-9	Укладачі програми (2012 р.): Величко Л.П., Дубовик О.А., Котляр З.В., Муляр С.П., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Ярошенко О.Г. У розвантаженні програми (2015 рік) брали участь: Величко Л. П., Дубовик О.А., Новченкова К.Д., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Філоненко І.О., Фіцайло С.С. Над оновленням програми (2017 рік) працювали: Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.
18.	Фізична культура	5-9	Укладачі: Т. Ю. Круцевич, Л. А. Галенко, В. В. Дерев'янку, С. М. Дятленко, А. І. Льченко, Н. С. Кравченко, І. Х. Турчик, С. М. Чешейко. Оновлювали: М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексєйчук, В. В. Дерев'янку, Т. А. Дмітрієва, Е. А. Єрмоменко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова

ДОДАТОК № 6.4.

III ступінь, 10-11 класи

Затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

«Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів ЗЗСО»;

Склад робочих груп із розроблення навчальних програм затверджено наказом МОН № 451 від 22.03.17р.

введені в дію з 01.09.2018р., подальші зміни – зайдемо тут:

[МОН України: навчальні програми.10-11 класи](#)

Таблиця 4 до наказу МОН №1493 від 28.11.19р.

№	Предмет	Клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Українська мова (рівень станд.)	10-11	Автори: Голуб Н.Б., Котусєнко О.Ю., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І., Романенко Ю.О., Кондєсюк Т.В., Король О.М., Тарасенко О.О., Сергєєва Н.В., Ткачова Г.В.
2.	Українська мова (проф. рівень)	10-11	Авторський колектив: Мацько Л.І., Груба Т.Л., Семенов О.М., Симоненко Т.В.
3.	Українська література (рівень станд.)	10-11	Авторський колектив: Р.В. Мовчан, С.Р. Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т. Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк.
4.	Українська література (проф. рівень)	10-11	Авторський колектив: Г.О. Усатенко, А.М. Фасоля, Н.А. Зубатюк
5.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	10-11	Укладачі програми (відповідно до наказу МОН України від 24.02.2017 № 310 «Про розроблення навчальних програм для старшої школи»): Мудрий М.М., Байкеніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б., Євтушенко Р.І., Кєндзьор П.І., Ксьондзик Т.М., Майданк О.Г., Митрофаненко Ю.С., Осмоловський С.О., Пастушенко Р.Я., Руккас А.О., Скальський В.В., Хлипавка Л.М., Черевко О.С., Щупак І.Я. Внесено зміни: наказ МОН № 236 від 21.02.2019р.
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	10	Укладачі: Т. Бакка, Н. Беда, П. Вербицька, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, О. Муза, Т. Мелещенко, О. Мокрогуз, В. Павловська-Кравчук, Т. Ремех, Е. Ситник, Н. Ступницька, О. Пєдан-Слепухіна.
7.	Зарубіжна література (рівень стандарт)	10-11	Автори: Л.П. Юлдашева О.М. Ніколенко. О.О. Ісаєва, Ж.В. Клименко, Ю.І. Ковбасенко, В.В. Снегірєва, А.О. Мельник, О.В. Орлова, О.К. Бицько; О.В. Гученко, І.І. Звершховська, Ж.В. Костюк, В.Г. Макаренко, Н.В. Онищенко, Н.І. Підгорна, О.В. Пітерська, Т.П. Сєгада, О.О. Семенов, І.О. Смірнова, С.О. Тіхоненко, В.Г. Туранія.
8.	Природничі науки (інтегрований курс)	10-11	Автори програми: Дьоміна І.О., Задоянний В.А., Костик С.І.
9.	Алгебра та початки аналізу (проф. рів.)	10-11	Склад робочої групи: Нєміровський Д.А., Біляніна О.Я., Гвоздєцька Ю.В., Кирдей І.Д., Кіндох Т.С., Паньков А.В., Прокудіна Т.М., Юхта Ю.В., Якір М.С.
10.	Геометрія (проф. рівень)	10-11	Склад робочої групи: Швєць В.О., Біляніна О.Я., Паньков А.В., Полонський В.Б., Тарасєнкова Н.А., Якір М.С., Яценко С.Є.
11.	Математика (рівень стандарт)	10-11	Склад робочої групи: Бурда М.І., Іванюк Т.Г., Паньков А.В., Полонський В.Б., Похонський В.С., Уланова Н.М., Шульц Т.А., Якір М.С.
12.	Біологія та екологія (рівень стандарт)	10-11	Склад робочої групи: Балан П.Г., Бєлявська О.В., Заморока А.М., Зінченко О.П., Каліберда М.С., Карпенко С.І., Кулай А.Р., Мамчур Є.І., Матяш Н.Ю., Мироненко І.В., Музика Д.І., Сліпчук І.Ю., Соколенко В.Л., Фіцайло С.С., Яковлева Є.В.
13.	Фізика і астрономія (рівень стандарт)	10-11	Затверд. наказом МОН України за № 1539 від 24.11.2017р. Авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І. Склад робочої групи: Бар'яхтар В.Г., Бєвз А.В., Головка М.В., Горобець Ю.І., Жєлтухіна Л.А., Засєкіна Т.М., Карасик В.Д., Карлійська Я.В., Ліскович О.В., Нєпорожня Л.В., Сиротюк В.Д.
14.	Географія (рівень стандарт)	10-11	Склад робочої групи: Олійник Я.О., Варакута О.М., Бєбровський М.В., Гладковський Р.В., Забуга Н.І., Заячук М.Д., Зінкевич М.В., Ільницький І.М., Капіруліна С.Л., Карпюк Г.І., Кобєрник С.Г., Коваленко Р.Р., Надтока О.Ф., Совєнко В.В., Стадник О.Г., Уварова Г.Є., Шуканова А.А.
15.	Хімія (рівень стандарт)	10-11	Автори: Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Івахта Т.С., Рогожкіна О.В.
16.	Фізична культура (рівень стандарт)	10-11	Автори: Тимчик М.В., Алексєйчук Є.Ю., Дерев'янку В.В., Довбуш М.І., Єрмолова В.М., Сілкова В.О.

17.	Іноземна /англ./ мова (рівень стандарт)	10-11	Автори: Балог С.Т., Білоус Г.В., Закусило Т.В., Редько В.Г., Самойлокевич І.В.
18.	Захист України /Вітчизни/ (рівень стандарт)	10-11	Автори: Лелека В.М., Алексейчук Є.Ю., Бахтін А.М., Гудима А.А., Гулько В.І., Гладковський Р.В., Єпіфанцев І.В., Качуровський В.С., Козаченко С.І., Коломоєць Г.А., Крилок В.О., Жевага С.І., Назаренко А.П., Павлов В.Б., Павлов С.С., Поліщук В.М., Судніков О.І., Фука М.М., Хараху С.О., Ягнич Г.Й.
19.	ВОП: Інформатика (рівень стандарт)	10	Автори: Громко Г.Ю., Бабій М.Г., Бондаренко С.М., Горбачов С.І., Гріневич Г.І., Завадський І.О., Коршунвоа О.В., Кудренко Б.В., Лапінський В.В., Паньков А.В., Пасічник О.В., Пилипчук О.П., Ривкінд Й.Я., Соколюк Т.Ю., Чернікова Л.А., Шакоцько В.В.
20.	ВОП: Мистецтво (рівень стандарт)	11	Автори: Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н.В., Пірог А.Г., Просіна О.В.

